

בליבון?

דרמי בר חמא.

יום אחד, שבקיה, עזב רבי יצחק בר יהודה את רמי בר חמא, ואזיל רבי יצחק ללמוד קמיה דרב ששת.

יומא חד, פגע רמי בר חמא ביה, ברבי יצחק.

אמר ליה רמי בר חמא לרבי יצחק: אלקפטא נקטן ביה, ריחא אתי לה ליד נ"כאשר הדוכוס אחזני בידי, ריח המלוכה נקלט לתוך ידי! ומשל הוא על גסי הרוח, המשתדלין לעמוד במקום גדולים, וכי משום דאזלת לך קמיה דרב ששת, הוית לך כי רב ששת, כבר נהיית כרב ששת!?

אמר ליה רבי יצחק לרמי בר חמא: לאו. לא לשם גאווה התכוונתי לעבור ממך וללמוד

ומתרצינן: דכיון דאיכא שתי הלחם בחג השבועות, ולחם הפנים שעורכים בכל שבת על השלחן, דאפייתן בתנור, וקדושתן בתנור, שאינם נעשים בכלי שרת כיון שאינם טעונים שמן, כדתנן, לישתן ועריכתן בחוץ, ואפייתן בפנים, לכן התנור הוא המקדש אותם, והוה ליה התנור כלי שרת, וכלי שרת דחרם לא עבדינן אלא ממתכת בלבד.

ואפילו רבי יוסי ברבי יהודה, לא קאמר שעושים כלי שרת שאינם עשויים ממתכת אלא דעיץ בלבד הוא שמתיר. אבל דחרם, לא. שכולם מודים שאין עושים כלי שרת מחרס.

רבי יצחק בר יהודה הוה רגיל ללמוד קמיה

ואפשר עוד לפרש דברי ר"ת, שאם לא מועיל היסק להכשיר כלי חרס לא היתה מקשה הגמרא. שאמנם נפטר הכלי מדין שבירה אבל אי אפשר יהיה להשתמש בו כיון שבלוע בו נותר. ולכן מקיימים בו מצוות שבירה בלי היסק. ורק מכיון שמועיל היסק להכשיר שוב קשה שיעשה לו היסק. ונפטר מדין שבירה משום שנעשה כלי חדש. וגם הבליעות שיש בו לא יאסרו את התבשיל כיון שכבר הוכשרו בהיסק.

ובמקדש דוד [לא ה] הקשה על דברי רבינו תם, איך מותר לעשות היסק ויהיה ככלי חדש, אם כן נמצא שביטל מצוות שבירה מהכלי הראשון, וכתב לדון, כיון שההיסק מבטל את הכלי הראשון ונהיה כלי חדש, אם כן יש כאן קיום שבירה לכלי הראשון. אך תמה שאם כן יצטרכו לעשות את ההיסק במקום קדוש. ולעיל הבאנו שהקרן אורה כתב שבאמת צריך היסק במקום קדוש.

לכבשונות ונעשה ככלי חדש ושוב אין צורך לשברו.

אך צריך ביאור, שהרי הגמרא תלתה את הקושיא מאחר דאיתותב רבה בר אהילי ומבואר בבביתא שהיסק מועיל להכשיר כלי חרס אם כן קדירות של מקדש אמאי ישברו. ולרבינו תם הרי אין הקושיא תלויה בזה שההיסק מכשיר את הכלי אלא משום שהוא נעשה כלי חדש.

ובקרן אורה ביאר שאם נאמר שנשאר בליעות בכלי אחרי ההיסק. באמת איננו נחשב לכלי חדש. וכל קושיית הגמרא שהוא כלי חדש רק שייך אחרי שאמרנו שלא נשאר בליעות. והגר"ח רצה לפרש שאם אין ההיסק מועיל להוציא כל הבליעות. אם כן אפילו שנעשה ככלי חדש מכל מקום, הבליעות שיש בו יחייבו אותו מחדש בשבירה. [ועייין בדבריו שפקפק בזה, ועוד יש להוסיף שהרי עכשיו בליעה זו היא נותר. וקדשים פסולים אין בהם דין שבירה].